

Escollas colocacionais a partir dun corpus de estudiantes de tradución e a importancia do desenvolvemento da competencia colocacional¹

Collocational Choices from a Corpus of Translation Students: The Importance of Developing Collocational Competence

Adriane Orenha-Ottaiano

Universidade Estadual Paulista “Júlio de Mesquita Filho” (UNESP)

<https://orcid.org/0000-0001-8417-5120>

adriane.ottaiano@unesp.br

Resumo: O obxectivo deste artigo é extraer e analizar as colocacións empregadas por estudiantes de tradución a partir dun corpus paralelo chamado *Corpus de Aprendizes de Traducción (CAT)*, formado por textos orixinalmente escritos en portugués e traducións para a lingua inglesa, por medio das ferramentas de computación dispoñibles grazas á plataforma *Sketch Engine* (Kilgarriff et al 2004). Todos os textos orixinais e traducidos alimentaron o *Multilingual Student Translation Corpus (MUST)*², baixo a nosa coordinación na Universidade Estadual Paulista (UNESP) e baixo a dirección das Profs. Dras. Sylviane Granger e Marie-Aude Lefer (Granger e Lefer, 2020), da Université Catholique de Louvain. Ao analizar as escollas colocacionais utilizadas polos aprendices de tradución, buscamos debater tamén cales serían as opcións de tradución más frecuentemente empregadas na lingua albo por medio do corpus *EnTenTen15*. Baseándose no resultado deste estudo, é posible destacar a importancia de promover o desenvolvemento da competencia colocacional nos cursos de formación de tradutores. Investigacións como a proposta tamén poden contribuír a unha mellor comprensión da dificultade e complexidade na tradución de colocacións. Ademais, pode sinalar a necesidade de crear ferramentas, materias didácticos e diccionarios dirixidos ao ensino e aprendizaxe de colocacións (Orenha-Ottaiano, 2015, 2017), así como para axudar na escola das mellores opcións na tradución de colocacións, co obxectivo de desenvolver a competencia colocacional do tradutor estudiante e profesional.

Palabras chave: colocacións, padróns colocacionais, escollas colocacionais, competencia colocacional, competencia tradutoria, corpus de estudiantes de tradución, corpus.

¹ Data de recepción: 30.09.2019. Data de aceptación: 23.03.2020

Tradución ao galego por Rubén Martínez Rodríguez.

² Pódese acceder ás informacións dende: <https://uclouvain.be/en/research-institutes/ilc/cecl/must.html>.

Abstract: The aim of this paper is to extract and analyze the collocations employed by translation learners from a parallel corpus entitled Translation Student Corpus (CAT), made up of texts originally written in Portuguese and their translations into the English language, with the help of the tools available through the Sketch Engine platform (Kilgarriff et al 2004). All original and translated texts fed the Multilingual Student Translation Corpus (MUST), under our coordination, at São Paulo State University (UNESP), and under the management of Drs. Sylviane Granger and Marie-Aude Lefer (Granger e Lefer, 2020), from the Université Catholique de Louvain. By analyzing the translation learners' collocational choices, we also sought to discuss which translational options were most often employed in the target language through the EnTenTen15 corpus. Based on the results of this study, it may be possible to emphasize the relevance of promoting the development of collocational competence in translator training courses. Investigations such as the proposed one may contribute to a better understanding of the difficulty as well as complexity of the translation of collocations. In addition, it may signal the need for the creation of tools, teaching materials and dictionaries aimed at teaching and learning collocations, as well as at helping choose the best translation options of collocations, with a view to developing student and professional translators' collocational competence.

Keywords: collocations, collocational patterns, collocational choices, collocational competence, translator competence, student translation corpus, corpus.

1. Introducción

Moitos estudos abordan a cuestión da dificultade na aprendizaxe e na producción de colocacións nunha segunda lingua ou lingua estranxeira (Banhs e Eldow, 1993; Meunier e Granger, 2008; Martelli, 2007; Nesselhauf, 2005; Orenha-Ottaiano, 2015 etc.). Con todo, son aínda escasos os traballos acerca da pedagogía da tradución a partir de corpus, especialmente centrados na análise da tradución de colocacións baseada en corpus (Bernardini, 2007; Gregorio-Godeo e Molina, 2011; Kenny, 2001; Orenha-Ottaiano, 2009, 2012 e 2016), que poden contribuír para unha mellor comprensión da dificultade que envolve a complexidade da tradución de tales combinatorias, principalmente polo factor de que tales combinatorias non poden ser traducidas palabra por palabra, senón pensadas como un só ítem lexical, como un bloque de palabras único. Baker (1992) xa sinalaba a importancia dos estudos acerca da tradución de colocacións, debido aos obstáculos varios que a cercan.

A experiencia como investigadora da área de Estudios da Tradución Baseados en Corpus e docente do curso de Bacharelato de letras con Habilitación de Tradutor dende hai case 20 anos tennos mostrado que os estudiantes de tradución chegan nos últimos anos ao curso de graduación pouco conscientes das colocacións e o aspecto da convencionalidade da lingua. Por ese motivo, xorde a necesidade de ter en conta a importancia de observar como se dá o proceso de tradución das colocacións co obxectivo de axudalos no desenvolvemento da competencia colocacional e, consecuentemente, posibilitar a producción de textos más fluídos na lingua de chegada. Por competencia colocacional entendemos a capacidade e habilidade de identificar, comprender e, principalmente, producir colocacións nun determinado contexto da lingua, para fins tradutolóxicos, para o ensino ou comunicación nunha determinada lingua, sexa materna ou estranxeira.

Coa finalidade de observar mellor a dificultade á que os estudiantes de tradución se enfrentan no emprego e na tradución das colocacións, nos últimos 9 anos realizáronse

tests sobre colocacións elaborados baseándose nas colocacións utilizadas nas aulas, en diversas actividades e inclusive centrándose no desenvolvemento da escucha, mediante exercicios auditivos, vídeos e *TED Talks*. Orenha-Ottaiano (2012) presentou resultados parciais desta investigación co uso de tests sobre colocacións, datados de 2010 e 2012. Como os test foron realizados tamén nos seguintes anos, de 2013 a 2018, os resultados seguireron indicando que os estudiantes de tradución precisan desenvolver maior conciencia e competencia colocacional, tendo en conta o seu baixo desempeño nos tests. O estudo evidencia que, para o proceso de tradución, é necesario ter desenvolvido e activado unha conciencia colocacional e convencional da lingua.

A investigación presentada neste artigo é máis ben unha tentativa de mostrar a deficiencia colocacional por parte dos estudiantes de tradución e destacar a necesidade do ensino explícito das colocacións e do desenvolvemento dunha mellor reflexión sobre as colocacións no proceso de tradución, principalmente nos anos de graduación e posgraduación en tradución, de modo que poidan producir textos más fluídos e idiomáticos na lingua de chegada.

Os traballos de mestrado e doutoramento están a desenvolverse baixo a nosa supervisión, baseándose na exploración dun Corpus de Estudiantes de Tradución³ (CAT) en proceso de incorporación ao *Multilingual Student Translation Corpus* (MUST). Tales traballos (Rocha; Alves; Orenha-Ottaiano, 2018) teñen como propósito a investigación das tradución de colocacións metafóricas e de colocacións especializadas da área da política por estudiantes de tradución ao traducir textos de cuño xornalístico.

Estes estudos tamén contribúen a unha mellor compensación do proceso de tradución das colocacións, posibilitando reflexións sobre como ensinar as colocacións en cursos de graduación e posgraduación en tradución, de modo que favorecen a producción de recursos que poidan axudar tanto a profesores como alumnos neste proceso, así como na creación de ferramentas, produtos e diccionarios bilingües e multilingües (Orenha-Ottaiano, 2015, 2016, 2017) co fin de facilitar o traballo de tradución. As investigacións mencionadas forman parte dun proxecto de investigación desenvolvido na Universidade Estadual Paulista titulado «A compilación de materiais didácticos e glosario especializados baseados en corpus e a súa contribución para unha pedagogía do léxico e da tradución» e polo grupo de investigación Fraseoloxía e Colocacións baseados en Corpus (FRASCORP), debidamente rexistrado no directorio de grupos de investigación do CNPq (Consello Nacional de Desenvolvemento Científico e Tecnolóxico).

2. Tradución e ensino de colocacións para estudiantes de graduación

Tendo en conta que, actualmente, as colocacións están consideradas unha parte importante dos estudos de léxico e que a tradución de colocacións pode ser vista como unha actividade bastante complexa, os estudos baseados en corpus poden impulsar reflexións e, principalmente, favorecer os resultados e promover solucións, no sentido de facilitar

³ A compilación do Corpus de Estudiantes de Tradución e do Multilingual Student Translations Corpus foi aprobada polo Comité de Ética en Pescuda, da Universidade Estadual Paulista (UNESP), o 01/04/2019, CAAE nº 94053718.4.0000.5466, baixo a nosa responsabilidade.

este proceso. Por medio de ferramentas como as dispoñibles grazas ao programa *Sketch Engine* (Kilgarriff *et al.*, 2004), principalmente *Word Sketch* e *Concord*, e polo acceso a corpus xigantes, principalmente cun buscador de palabras polo seu lema, a tradución e busca de equivalentes de colocacións e outros fraseoloxismos en varias linguas viuse extremadamente favorecida nos últimos anos. Deste xeito, as pescudas na área de Estudos de Tradución baseados en Corpus, Lexicoloxía/Lexicografía e Fraseoloxía/Fraseografía toman un rumbo xamais visto ou esperado.

Kenny (2001) aporta unha grande contribución aos Estudos de Tradución baseados en Corpus ao tratar o impacto da Lingüística de Corpus na área de Estudos de Tradución. Tamén trata, de modo máis específico, o papel dos corpus na tradución de colocacións en xeral e de colocacións creativas. Así mesmo, inclúe unha serie de exemplos e análises bastante pormenorizadas da tradución de colocacións a partir dun corpus paralelo de textos literarios alemán-inglés, onde resalta o difícil papel do tradutor ao trasvasar ditos fraseoloxismos.

Hu (2015), pola súa banda, tamén pescuda as aplicacións de corpus na área da tradución e afirma que, como a colocación é un aspecto importante da cohesión textual, as investigacións centradas nas colocacións poden axudar a comprender a estrutura e as características textuais. Segundo o autor, ao estudalos en textos traducidos (no contexto da tradución), poderemos contribuír a comprender mellor as mudanzas de significado lexical e da estrutura sintáctica que poidan ocorrer no proceso da tradución dun par específico de linguas.

Como o obxectivo da nosa investigación é a escolla colocacional dos estudiantes de tradución en corpus paralelos, é necesario tratarmos a súa definición neste estudo. Orenha-Ottaiano (2017: 458) defende que se trata de «combinacións recorrentes, arbitrarias, convencionais e abranguentes, é dicir, presentes en diversos contextos (*pervasive*), lexical e/ou sintacticamente fixas até certo grao e que poden ter un alcance colocacional máis ou menos restrinxido⁴». Ao referímonos ao contexto da tradución de colocacións neste traballo e á investigación que realizamos co obxectivo de compilar nunha plataforma online dicionarios de colocacións nas combinacións inglés-portugués e portugués-inglés (Orenha-Ottaiano, 2017), parece imprescindible referímonos á cuestión de que as colocacións son combinacións específicas dun idioma e dunha cultura e, como tal, a colocabilidade dos seus elementos pode diferir dun idioma para outro. Nese sentido, cada idioma está constituído pola súa propia rede de colocacións.

Alén diso, é preciso considerar que algunas colocacións tamén poden ter certo grao metafórico e o seu significado pode non ser tan facilmente entendido por falantes non nativos desa lingua, especialmente nos casos nos que xornalistas, escritores, propagandistas e outros falantes nativos crean novas colocacións baseadas en colocacións xa existentes na lingua e que pasan a ter un novo significado soamente

⁴ “pervasive, recurrent, arbitrary and conventionalized combinations, which are lexically and/or syntactically fixed to a certain degree and may have a more or less restricted collocational range” (Orenha-Ottaiano 2017: 458).

naquel contexto no que foron creadas. Neste caso, o tradutor precisa ter un coñecemento colocacional nas dúas linguas de modo que poida comprender o que os autores queren dicir neste novo contexto.

Sendo así, neste traballo propomos unha nova definición para as colocacións: trátase de combinacións recorrentes, arbitrarias, convencionais, abranguentes, lexical e ou sintacticamente fixas até certo grao e que poden ter un alcance colocacional máis ou menos restrinxido. Son, ánda, combinacións específicas dun idioma e dunha cultura e, como tal, a colocabilidade dos seus elementos poden variar significativamente dun idioma para outro, estando constituídos, polo tanto, pola súa propia rede de colocacións. No que respecta á tradución de colocacións, o tradutor debe coñecer máis profundamente a rede de colocacións de cada lingua, a fin de que poida traducir textos máis idiomáticos na lingua de chegada. Na figura 1, resumimos a definición de colocacións para unha mellor visualización e compresión:



Figura 1: Definición de colocacións

No que se refire aos dous elementos da colocación (a base e o colocado), consonte á terminoloxía de Hausmann (1984, 1985) non posúen o mesmo status semántico dentro da combinación. En realidade, existe unha xerarquía entre eses elementos, xa que un determina e o outro é determinado. O que determina é a base, un elemento autónomo, mentres que o que é determinado é o colocado, que soamente pode ser interpretado semanticamente dentro da colocación. Resumindo, a base é aquilo que xa sabemos e o colocado é aquilo que estamos a buscar. Por exemplo, en *to curb corruption*, *corruption* é a base e *to curb* é o colocado.

En relación á taxonomía das colocacións, utilizamos a estrutura proposta por Hausmann (1984) e difundida por Orenha-Ottaiano (2004). Seguen, abaixoo, os tipos de colocacións, con exemplos retirados do *EnTenTen15* a partir das bases *corruption*, *corrupt*, *investigation*, *savvy*, *engage*, *fight* (verbo e substantivo) e *leadership*:

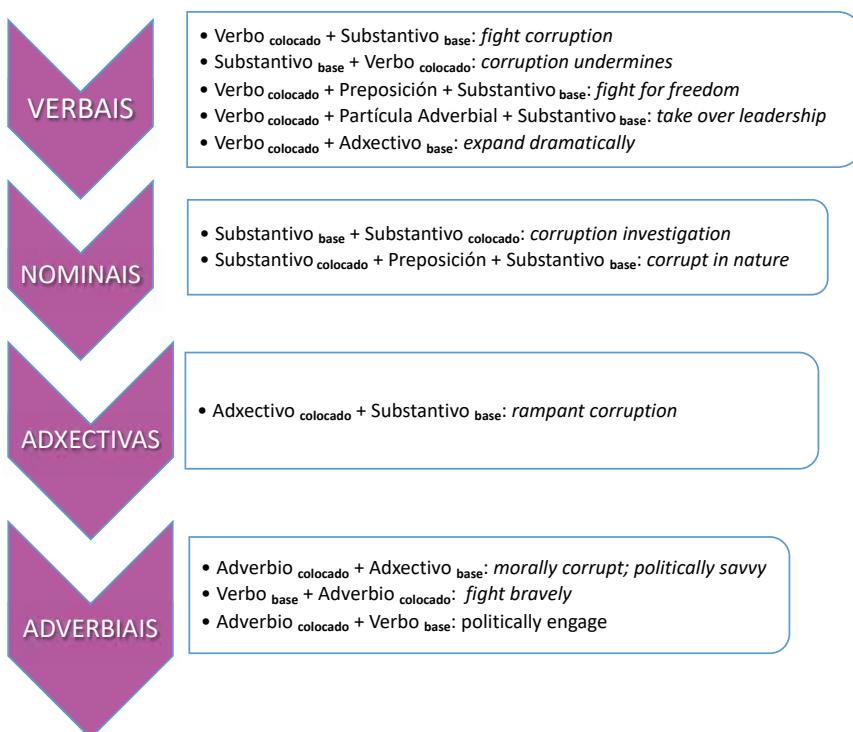


Figura 2: Taxonomía das colocacións

Unha vez debatidas e definidas as colocacións, no próximo apartado pasamos á descripción dos corpus empregados neste estudo, así como as ferramentas empregadas para a extracción das colocacións.

3. Corpus e ferramentas empregadas na investigación para a extracción e análise das colocacións

Para a extracción de candidatas a seren colocacións utilizamos o *Corpus de Aprendizes de Traducao (CAT)*, é dicir, un corpus paralelo formado por textos orixinalmente escritos en portugués (subcorpus do portugués) e as súas traducións para a lingua inglesa (subcorpus do inglés). Os textos en portugués son constituídos por 20 textos xornalísticos, de 500 a 800 palabras, cuxa temática varía desde textos políticos, ata textos relacionados co medio ambiente ou coa educación, entre outros. Os textos traducidos para a lingua inglesa foron realizados por estudiantes do curso de Bacharelato de letras con Habilitación de Tradutor na meirande maioría ou por graduandos do curso de Licenciatura en Letras da Universidade Estadual Paulista (UNESP) do Brasil, con nivel de proficiencia B2 e C2.

No momento, os textos orixinalmente escritos en portugués do CAT posúen 12 824 ítems, debido a que cada texto orixinal (TO) foi traducido por, polo menos, máis de 10 participantes. Para esta investigación, seleccionamos só os textos traducidos (TT) por estudiantes do curso de Tradución e, dese xeito, fan un total de 140 901 ítems.

Cabe observar que todos os textos orixinais e traducidos que componen o CAT alimentaron o *Multilingual Student Translation Corpus (MUST)*, baixo a dirección das Dras. Sylviane Granger e Marie-Aude Lefer (Granger e Lefer, 2020), profesoras do *Center for English Corpus Linguistics* da Université Catholique de Louvain, e baixo a nosa coordinación, na Universidade Estadual Paulista (UNESP) do Brasil. O proxecto MUST busca crear un grande corpus multilingüe de tradución para estudiantes con metadatos padronizados que combine preceptos de pescudas baseadas en corpus de estudiantes (*Learner Corpus Research*) e dos estudos da tradución baseados en corpus (*Corpus-Based Translation Studies*). O corpus MUST poderá ser explorado por medio da interface Hypal4MUST, unha versión personalizada do *Hybrid Parallel Text Aligner (Hypal)* deseñado por Obrusnik (2014) para o procesamento de textos paralelos. Na actualidade, o proxecto inclúe 31 buscadores de 18 países e abrangue máis de 15 idiomas (alemán, chinés, francés, galego, holandés, inglés, grego, italiano, lituano, macedonio, noruegués, polaco, portugués, portugués brasileiro, esloveno e español).

Con respecto á metodoloxía empregada para as traducións dos textos, cabe mencionar que foron, primeiramente, realizadas nun laboratorio da UNESP. Con todo, tendo en conta a dificultade de reunir alumnos de series diferentes nun mesmo horario e lugar, os participantes da investigación foron autorizados a traducir nun lugar e horario da súa preferencia, coa condición de que seguisen as orientacións previamente establecidas pola coordinación do proxecto:

1. As traducións deben ser realizadas en dúas horas ininterrompidas.
2. As traducións non deben ser feitas coa axuda doutros compañeiros.
3. Autorización para utilizar soamente ferramentas que xa utilizaban no laboratorio (memorias de tradución e diccionarios, excluíndo ferramentas de tradución automática tales como o Tradutor de Google etc).

4. A entrega das traducións debe seguir os prazos estipulados polo equipo do proxecto.

Para a verificación da frecuencia de uso das colocacións empregadas nos textos orixinais, utilizamos como corpus de referencia o Corpus Brasileiro, constituído por 871 117 178 palabras, dispoñible na plataforma *Sketch Engine*⁵ (Kilgarriff *et al.*, 2004). En relación coa investigación sobre a frecuencia de concorrenza das colocacións traducidas para o inglés polos estudiantes de tradución, fixemos uso do corpus *English Web 2015* (*EnTenTen15*), con aproximadamente 13 mil millóns de palabras, dispoñible na mesma plataforma, e que forma parte da familia *EnTenTen* (Jakubíček, 2013). O *Sketch Engine* é un sistema de consulta de corpus que lle permite ao investigador xerar concordancias para cada palabra ou expresión nun ou varios corpus fornecidos pola plataforma ou no seu propio corpus, entre outras ferramentas. Máis especificamente, para esta investigación fixemos uso da ferramenta *Work Sketch*, co obxectivo de descubrir o comportamento colocacional e gramatical das colocacións pescudadas.

A continuación, deixamos un resumo do deseño dos corpus empregados neste estudo:

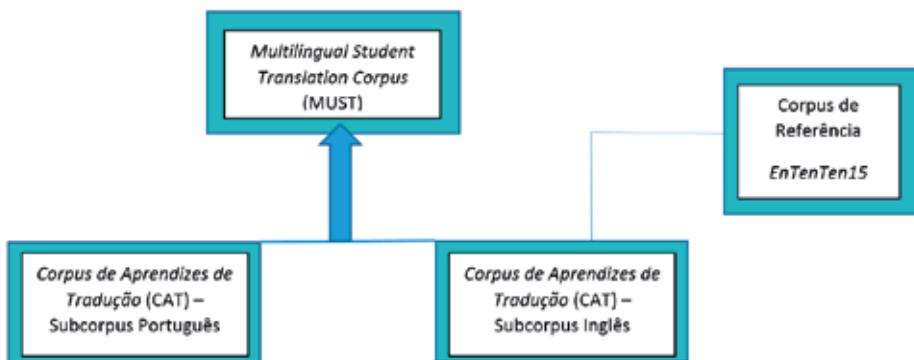


Figura 3: Corpus utilizados na investigación

A figura mostra o *Corpus de Aprendizes de Tradução* (CAT), que alimenta o *Multilingual Student Translation Corpus* (MUST). Tamén indica que os datos descubertos no subcorpus do inglés do CAT son verificados no corpus de referencia *EnTenTen15*, da plataforma *Sketch Engine*.

4. Etapas metodolóxicas para a extracción das colocacións do CAT e verificación das opcións de tradución

Coa finalidade de extraer as colocacións para a análise do seu proceso de tradución, primeiramente seleccionamos as dez primeiras palabras chave de contido do subcorpus do portugués do CAT, segundo mostra a táboa 1:

⁵ Dispoñible en: <http://www.sketchengine.co.uk/>.

Dez primeiras palabras chave a partir do CAT - subcorpus inglés	Frecuencia no CAT - subcorpus inglés
1. presidente	48
2. governo	20
3. país	18
4. droga	4
5. política	14
6. sociedade	13
7. congresso	11
8. ministro	11
9. verdade	10
10. corrupção	10

Táboa 1: Dez primeiras palabras-chave de contido do CAT

Para este artigo, seleccionamos o ítem lexical “corrupção” (en galego, “corrupción”), tendo en conta que é un tema que se tratou moito nos medios nos últimos dous anos. Como palabra correspondente en inglés, temos o ítem lexical *corruption*, cuxa frecuencia no CAT foi de 145 resultados unha vez que foi traducida por máis de 10 suxeitos en diversos contextos que forman o subcorpus do inglés. A palabra “corrupção” ten unha frecuencia de 974 resultados no Corpus Brasileiro, mentres que *corruption* conta con 518 814 resultados no corpus *EnTenTen15*.

A partir do ítem lexical “corrupção”, considerado nesta investigación como a base dunha colocación segundo a taxonomía descrita arriba (Hausmann, 1984; Orenha-Ottaiano, 2004), extraemos as colocacións más frecuentes do CAT mediante a ferramenta *Word Sketch*. Cabe lembrar que, no noso estudo, buscamos atopar todos os tipos de colocacións, é dicir, investigamos colocacións verbais, nominais, adjetivas e adverbiais, conforme á base extraída para a análise, obviamente.

Para a base “corrupção”, foron extraídas as colocacións “denunciar X (alguén) por corrupção” (“denunciar a alguén por corrupción”; colocación verbal), “enfrentamento à corrupção” (“enfrentamento á corrupción”; colocación nominal), “combate à/contra a corrupção” (“combate á/contra a corrupción”; colocación nominal) e “corrupção passiva” (“corrupción pasiva”; colocación adjetiva).

Logo de atopar as colocacións no TO, buscamos as súas respectivas traducións no subcorpus do inglés do CAT, tamén mediante a ferramenta *Word Sketch*. Tamén empregamos o *Concord* para a análise e extracción dos contextos das traducións.

Tendo extraído as escollas colocacionais dos estudiantes no CAT, pasamos a utilizar o corpus *EnTenTen15*, co propósito de verificar se as colocacións empregadas son frecuentes e recorrentes na lingua de chegada (inglés). As ferramentas principais foron *Word Sketch* e *Concord*.

Abaixo está a figura que ilustra as etapas metodolóxicas para a análise en cuestión:

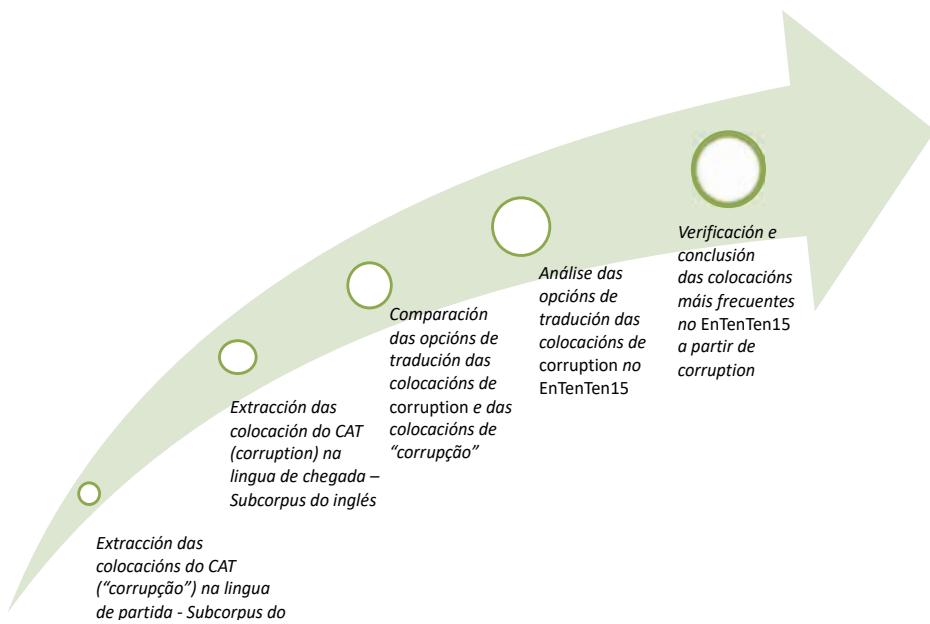


Figura 4: Etapa metodolóxica para a análise da tradución das colocacións

No ítem seguinte discutimos as colocacións extraídas a partir da base *corruption* e as escollas colocacionais presentes no CAT. Ademais, presentamos as frecuencias de concorrencia das opcións de tradución no *EnTenTen15*, co o obxectivo de analizar as mellores escollas colocacionais ou mesmo discutir outras posibilidades de tradución.

5. Discusión das colocacións e das escollas colocacionais extraídas do Corpus de Aprendizes de Traducción

Unha vez identificadas as palabras de contido mais frecuentes do subcorpus do portugués, seleccionamos para a análise neste estudo a base “corrupção”, conforme mencionamos. Mediante o *Word Sketch*, foi posible extraer as seguintes colocacións na lingua de partida:

- “denunciar X por corrupção” (colocación verbal);
- “enfrentamento à corrupção” (colocación nominal);
- “combate à/contra a corrupção” (colocación nominal); e
- “corrupção passiva” (colocación adjectiva)

Comezamos pola análise da colocación verbal “denunciar X por corrupção”. No cadro de abaixo, presentamos algúns contextos da súa tradución, con polo menos un exemplo de cada verbo empregado para a tradución do colocado “denunciar”, a partir de dous contextos no que foi usada nos xornais en portugués. Co obxectivo de presentar un considerable número de contextos de tradución, dispomos, para debatermos, de todos os exemplos retirados do CAT no Anexo 1.

1. O governo já abalado de Temer sofreu mais um revés quando, nesta segunda-feira, o procurador-geral da República o denunciou formalmente por corrupção .	<p>Brazilian president's government has suffered another setback when, on Monday, the Attorney General of the Republic formally denounced him for corruption [...]</p> <hr/> <p>His last setback came this Monday, when the Attorney General of the Republic, Rodrigo Janor, formally denounced him on the charge of corruption [...]</p> <hr/> <p>The already shaken government of Temer has taken another strike when the attorney general of Brazil has formally arraigned him for corruption [...]</p> <hr/> <p>The weakened Temer's governance suffered another reverse, on this Monday, as the Brazilian attorney general has reported him for corruption [...]</p>
2. A força-tarefa da Operação Lava Jato denunciou nesta segunda-feira, 22, o ex-presidente Luiz Inácio Lula da Silva por corrupção e lavagem de dinheiro no caso do Sítio de Atibaia, interior de São Paulo.	<p>Public Prosecution denounced Lula for corruption and money-laundering at his site in Atibaia May, 22nd 2017.</p> <hr/> <p>The task force in charge of Operation Car Wash (Operação Lava Jato) has arraigned last Monday, 22, Lula da Silva, Brazilian ex-president, for corruption and money laundering in the case of Lula's farm.</p> <hr/> <p>The task force Operação Lava Jato reported on Monday, the 22nd, ex-president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering on the case of the croft in Atibaia.</p> <hr/> <p>Brazil Prosecutors charge Lula with corruption and Money Laundering in the Estate Property of Atibaia 22 May 2017</p>

Cadro 1: Contexto das escolllas colocacionais para a tradución de “denunciar X por corrupção”

Para visualizar mellor as opcións de tradución a partir da colocación “denunciar X por corrupção”, presentámolas nunha táboa abaixo, de forma resumida, indicando tamén a aparición de cada unha no CAT:

Colocacións verbais extraídas do CAT (TO)	Traducións dos estudiantes para inglés – CAT (TT)	Aparición das colocacións traducidas no CAT
“denunciar X por corrupção”	<p><i>denounce X for corruption</i> <i>denounce X on the charge of corruption</i> <i>report X for corruption</i> <i>arraign X for corruption</i> <i>charge X with corruption</i></p>	<p>20 1 10 6 2</p>

Táboa 2: Síntese das opcións de tradución para a colocación “denunciar X por corrupção” e súa aparición no CAT

Segundo podemos observar na táboa de arriba, as dúas colocacións más empregadas polos estudiantes de tradución foron *denounce X for corruption* (20 aparicións), seguida de *report X for corruption* (10 aparicións).

A partir desta fase, co propósito de verificar se as colocacións extraídas do CAT son frecuentes e recorrentes na lingua de chegada (inglés), pasamos a utilizar o corpus *EnTenTen15*. As ferramentas principais foron *Word Sketch* e *Concord*. Primeiramente, buscamos a base *corruption* no *Word Sketch* e analizamos oadro de resultados da pescuda segundo mostra, parcialmente, a figura de abaxio:



Figura 5: *Word Sketch* (parcial) para ítem lexical *corruption* a partir do *EnTenTen15*

Con respecto á colocación verbal, cuxa opción de tradución foi o colocado *denounce* combinado coa base *corruption*, verificamos que aparece 393 veces no *EnTenTen15*, con *LogDice*⁶ de 6,41, segundo o resultado xerado polo *Word Sketch*. Con todo, o verbo *denounce* combinado co *on the charge of corruption* (*be denounced on the charge of corruption* —en galego, “ser denunciado por corrupción”—), unha das opcións dos estudiantes, non aparece nos resultados do *Word Sketch*, sendo que *on the charge of corruption* aparece 39 veces no *EnTenTen15* e ningunha delas concorda co verbo *denounce*.

⁶ “A statistic measure for identifying collocations. It expresses the typicality of the co-occurrence of the node and the collocate. It is used in the word sketch feature and also when computing collocations from a concordance. It is only based on the frequency of the node and the collocate and the frequency of the whole collocation. LogDice is not affected by the size of the corpus and, therefore, can be used to compare the scores between different corpora. LogDice is the preferred option when working with large corpora” (Fonte: *The Sketch Engine Glossary*). Disponible en: <https://www.sketchengine.eu/guide/glossary/?letter=L&cat=statistics>.

O colocado *report*, combinado coa base *corruption*, posúe unha frecuencia de 925, con *LogDice* de 4,44. Ese resultado indica que pode tratarse dunha boa opción de tradución. Con respecto aos valores de LogDice, considerando que, segundo Gablasova, Brezina e McEnery (2017), a medida estatística LogDice foi creada como unha alternativa para o MI-score e que os autores definen que unha combinación pode ser considerada unha colocación se presenta un $MI \geq 3$, establecemos, neste traballo, que unha combinatoria traducida poderá ser considerada unha boa opción tradutolóxica para unha colocación na lingua meta no caso de que tamén presente un *LogDice* ≥ 3 .

A combinación *charged with corruption* aparece 644 veces, segundo a ferramenta *Concord*. Con todo, non aparece na lista do *Word Sketch* por motivos estatísticos.

O verbo colocado *arraign* ten unha frecuencia de 9 095 no *EnTenTen15* (lematizado, categoría verbo). A colocación *arraigned for corruption* (en galego, “acusado de corrupción”) non consta na lista do *Word Sketch* e hai que ter en conta que, ao buscalo na ferramenta *Concord*, tan só atopamos 3 aparicións, como en: *Former Minister Elena Udrea showed up at the High Court on Monday for a new court hearing in the “Bute Boxing Gala” case in which she was arraigned for corruption* [“A exministra Elena Udrea presentouse no Tribunal Supremo este luns para unha nova vista do caso *Bute Boxing Gala* no que ela está imputada por corrupción”]. Os tres estudiantes que a empregaron poden terse confundido co seu significado de “levar X ao tribunal para ser formalmente acusado dun crime” (*Macmillan Dictionary on-line*), un pouco diferente de “denunciar X por algún críme”.

En relación á opción *charge X with corruption* (en galego, “acusar formalmente a X dun delito”), non foi identificada ningunha aparición no *Word Sketch*. A combinación *charged with corruption*, é dicir, o verbo *charge* empregado na voz pasiva, aparece 644 veces no *EnTenTen15*.

A táboa de abajo resume as opcións de tradución encontradas no CAT e o resultado da verificación da súa aparición e LogDice no *EnTenTen15*:

Colocacións verbais extraídas do CAT (TO)	Traducións dos estudiantes ao inglés no CAT (TT)	Aparición e LogDice da colocación no <i>Word Sketch - EnTenTen15</i>
denunciar X por corrupção	<i>denounce X for corruption</i> <i>denounce X on the charge of corruption</i> <i>report X for corruption</i> <i>arraign X for corruption</i> <i>charge X with corruption</i>	343 / 6,45 0 762 / 4,4 0 0

Táboa 3: Síntese da aparición das opcións de tradución da colocación verbal “denunciar X por corrupção” no *EnTenTen15*

Segundo podemos observar arriba na táboa, as opcións de tradución na lingua de chegada para a colocación verbal “denunciar X por corrupção” son *report X for corruption* e *denounce X for corruption*. Este resultado indica que as dúas colocacións,

cuxa aparición e LogDice foron verificada no *Word Sketch*, poderían ser as mellores opcións de tradución para a referida colocación verbal. Con todo, o tradutor estudente deberá analizar ben os dous contextos nos que se insiren, tanto da lingua de partida como da lingua de chegada, co obxectivo de optar pola mellor colocación, pois, segundo Baker (1992: 49):

[...] differences in collocational patterning among languages are not just a question of using, say, a different verb with a given noun; they can involve totally different ways of portraying an event. Patterns of collocation reflect the preferences of specific language communities for certain modes of expression and certain linguistic configurations; they rarely reflect any inherent order in the world around us.⁷

O segundo tipo de colocación encontrada no CAT a partir do ítem lexical “corrupção” foi a colocación adxectiva “corrupção passiva”. A referida colocación foi traducida a partir de dous contextos diferentes que forman parte do subcorpus do portugués do CAT e, en ambos contextos, foi traducida por *passive corruption*, con 28 aparicións na lingua de chegada, é dicir, no subcorpus do inglés do CAT. Abaixo presentamos dous contextos da colocación adxectiva empregada para a tradución de “corrupção passiva”. Os demais contextos retirados do CAT están dispoñibles no Anexo 2:

Janot ofereceu a denúncia criminal na noite de segunda-feira contra Temer e o ex-assessor presidencial e ex-deputado Rodrigo Rocha Loures (PMDB) pelo crime de corrupção passiva a partir da delaçao dos executivos da JBS.	<p>Janot filed the criminal complaint Monday night against Temer and former presidential aide and deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for the crime of <i>passive corruption</i> from the testimonies of JBS company executives.</p> <p>On Monday night, Janot presented the criminal report against Temer and the former presidential advisor and former congressman Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for crimes of passive corruption confirmed by JBS executives.</p>
O procurador-geral da Repúblíca, Rodrigo Janot, afirmou na segunda-feira que ningúem está acima da lei, após apresentar denúncia contra o presidente Michel Temer pelo crime de corrupção passiva .	<p>Attorney General of the Republic Rodrigo Janot said on Monday that no one was above the law after filing a complaint against Brazilian president Michel Temer for the crime of passive corruption.</p> <p>The Republic's attorney general, Rodrigo Janot, stated on Monday that nobody is above the law after presenting charges against the president Michel Temer for crimes of passive corruption.</p>

Cadro 2: Contexto das traducións da colocación “corrupção passiva”

⁷ Tradución da cita: “[...] as diferenzas nos patróns colocacionais entre linguas non son só cuestión do uso (por exemplo, un verbo diferente cun substantivo dado), senón que implican xeitos totalmente diferentes de representar un feito. Os patróns das colocacións reflicten as preferencias de comunidades lingüísticas específicas por certos modos de expresión e determinadas configuracións lingüísticas; raramente reflicten unha order inherente no mundo que nos arrodea”.

A táboa de abaixo resume as opcións de tradución atopadas no CAT e o número de veces que aparece nel:

Colocacións adxectivas extraídas do CAT (TO)	Traducións dos estudiantes para inglés do CAT (TT)	Aparición das colocacións traducidas polos estudiantes
“corrupção passiva”	<i>passive corruption</i>	28

Táboa 4: Síntese das opcións de tradución para “corrupção passiva” e a súa aparición no CAT

A colocación *passive corruption* (“corrupción pasiva”) non aparece na lista do *Word Sketch*. Ao buscalo no corpus *EnTenTen15*, encontramos 77 resultados, feito este que, en principio, pode levar a crer que non se trata dunha colocación moi frecuente na lingua inglesa. Con todo, quedaría a cuestión acerca de cal sería, entón, a opción de tradución para “corrupção passiva” en inglés.

Aínda que o procedemento non se realizou coas demais opcións de tradución, decidimos recorrer ao buscador de *Google* e atopamos 67 900 resultados de *passive corruption*, o que pode indicar que se trata dunha colocación frecuente en inglés, áinda que os resultados estadísticos do *Word Sketch* nos levaran a probar que non, tendo en conta a escasa aparición da combinación no corpus *EnTenTen15*. Quizais, nunha futura investigación, pagaría a pena buscar a aparición de todas as opcións de tradución tamén no *Google* ou outros motores de busca.

O feito de que a colocación *passive corruption* non ten unha aparición frecuente no *EnTenTen15* pode ser explicado por unha cuestión cultural da lingua de partida (portugués) en relación á lingua de chegada (inglés). O tema foi bastante explorado nos xornais brasileiros, tendo en conta que o país pasa por unha seria crise político-financeira, debida ao alto grao de corrupción que atravesan varios partidos políticos.

O último tipo de colocación extraída foi nominal. Para esta análise, centrámonos nas colocacións “enfrentamento à corrupção” e “combate à/contra a corrupção”. A decisión de analizar as dúas colocacións nun mesmo bloque xustifícase primeiramente polo feito de os dous colocados faceren parte dun campo semántico bastante próximo. Alén diso, os estudiantes de tradución utilizaron colocacións semellantes na lingua de chegada para as dúas colocacións da lingua de partida. A seguir, mostramos un cadro co resumo dos contextos de tradución para as dúas colocacións sobre a análise. Novamente, presentamos polo menos un exemplo de cada colocación empregada para a tradución de “enfrentamento á corrupção” e “combate à/contra a corrupção”. Os demais contextos sacados do CAT están dispoñibles no Anexo 3:

[...] e encontrou a resistência de “poucas forças contrárias” ao papel do Ministério Público de enfrentamento à corrupção .	and found the resistance of “some contrary forces” to the role of the Public Prosecution of corruption confrontation . =====
	and found the resistance of “few opposing forces” to the role of prosecutor facing corruption . =====
	and came across to “few counter forces” to the role of the Public Ministry of face-off to corruption . =====
	and found “few opposing forces” resisting the Prosecution’s role in dealing with corruption . =====
	has been facing resistance of “few opposite forces” to the role of the Public Prosecutors Office in fighting corruption . =====
	and has met resistance of “few contrary forces” to the role of Public Prosecutor’s Office in the battle against corruption .

Cadro 3: Contexto das traducións da colocación “enfrentamento à corrupção”

[...] independentemente de qualquer consideração político -partidária, bem como com o combate incessante contra a corrupção , [...]	regardless of any political-partisan consideration, as well as the unceasing fight against corruption . =====
	independent from any political-partial consideration, as well as with the endless struggle against corruption . =====
	regardless of any political-partisan consideration, as well as the incessant combat against the corruption =====
	regardless of any political party consideration, as well as the incessant combat against corruption , =====
	which are independent of any political or partisan bias, as well as the incessant battle against corruption =====
	regardless of any political party account, as well as the restless war on corruption

Cadro 4: Contexto das traducións da colocación “combate à corrupção”

A táboa de abaxio resume as opcións de tradución encontradas no CAT e o número de aparicións de cada opción de tradución no CAT:

Colocacións nominais extraídas do CAT (TO)	Traducións dos estudiantes para inglés - CAT (TT)	Aparición das colocacións traducidas polos estudiantes
“enfrentamento á corrupção”	<i>corruption confrontation</i> <i>facing the corruption</i> <i>facing corruption</i> <i>face-off to corruption</i> <i>dealing with corruption</i> <i>fighting corruption</i> <i>battle against corruption</i>	1 2 2 1 3 2 1
“combate á/contra a corrupção”	<i>fight against corruption</i> <i>fight against the corruption</i> <i>struggle against corruption</i> <i>combat against the corruption</i> <i>combat against corruption</i> <i>battle against corruption</i> <i>war on corruption</i>	8 1 1 1 1 1 1

Táboa 5: Síntese das opcións de tradución para “crime de corrupção passiva” e o número de aparicións no CAT

A colocación nominal “enfrentamento á corrupção” (“enfrentamento á corrupción”) foi traducida polos estudiantes coas seguintes colocacións nominais e verbais: *corruption confrontation* (“confrontamento coa corrupción”), *facing (the) corruption* (“enfrontarse á corrupción”), *face-off to corruption* (“abordar a corrupción”), *dealing with corruption* (“lidiar coa corrupción”), *fighting corruption* (“loitar contra a corrupción”) e *battle against corruption* (“pelear contra a corrupción”).

A primeira opción de tradución, *corruption confrontation*, non foi atopada no *Word Sketch*. Ao buscalo no *Concord*, confirmamos que aparece só unha vez no *EnTenTen15*. Dese xeito, parece indicar non ser unha tradución fluída na lingua inglesa.

Con respecto a *face the corruption*, non houbo ningún resultado no *Word Sketch*, tendo apenas 6 aparicións no resultado presentado pola ferramenta *Concord*. *Face corruption*, sen o artigo definido *the*, forma máis axustada ao contexto no que foi empregada, non aparece no *Word Sketch* e ten unha presenza de 305 aparicións, mostradas polo *Concord*.

A combinación *face-off to corruption* suxerida por un dos estudiantes non aparece no *EnTenTen15* debido a que o ‘phrasal verb’ *face off* non pode ser usado coa preposición *to*. Alén diso, por tratarse dun verbo, non poderá ser empregado con guión. De calquera modo, *face off* non coloca coa base *corruption*.

A colocación *deal with corruption* non aparece nos resultados do *Word Sketch*. Hai 981 resultados no *Concord*, non mostrándose estatisticamente relevantes para figurar como unha opción de tradución para a colocación.

Como colocación verbal, *fight corruption*, conforme a empregan os estudiantes, aparece 10 945 veces segundo os resultados do *Word Sketch*, cun LogDice de 9,01 (é a segunda colocación verbal máis frecuente coa base *corruption* no *EnTenTen15*).

A colocación nominal *battle against corruption* aparece na lista de expresións preposicionais (*prepositional phrases*) do *Word Sketch* en 521 ocasións, con 532 resultados no *Concord* e LogDice 8,95.

Para a **colocación “combate á/contra a corrupción”** (en galego, “combate á/contra a corrupción”), temos as seguintes opcións de tradución: *fight against (the) corruption* (“loitar contra a corrupción”), *struggle against corruption* (“forzear coa corrupción”), *combat against (the) corruption* (“combater a corrupción”), *battle against corruption* (“pelexar contra a corrupción”; a súa frecuencia de aparición foi comentada na análise anterior) e *war on corruption* (“estar en guerra contra a corrupción”).

En canto á opción de tradución *fight against corruption*, como colocación nominal, confirmamos a aparición de 10 237 resultados no *Word Sketch* e LogDice 8,95, encontrada na lista das colocacións xeradas polo *Sketch* para unha expresión preposicional (*prepositional phrase*) a partir da base *corruption*. Trátase dunha colocación tan frecuente como a verbal *fight corruption* (10 945 resultados), anteriormente presentada.

A opción de tradución *struggle against corruption* non aparece nos resultados do *Word Sketch* e presenta 537 resultados no *Concord* e LogDice de 5,35.

Verificamos que o colocado *combat* aparece á vez que *corruption* 5 697 veces, cun LogDice de 9,21, sendo a colocación verbal máis frecuente a partir da base *corrupt*, segundo datos xerados polo *Word Sketch* no corpus *EnTenTen15*. Con todo, o estudiante traduciu a colocación nominal “enfrentamento á corrupción” tamén por unha colocación nominal en lingua inglesa, *combat against corruption*. Como colocación nominal, non hai resultados no *Word Sketch*. No *Concord*, notamos que a tradución dada polo estudiante co artigo definido (*combat against the corruption*) aparece apenas 3 veces e que, no contexto no que se traduce, non debería empregarse, por se tratar dun combate á corrupción de modo xeral. En realidade, non habería problemas en adecuar a frase utilizando unha colocación verbal en vez de nominal, de modo que veríamos o emprego dunha colocación bastante frecuente (*combat corruption*). En relación á opción pola colocación nominal *combat against corruption*, houbo 123 resultados xerados polo *Concord*. Dada a referida frecuencia, non foi estatisticamente relevante para xurdir nos resultados do *Word Sketch*.

No que atinxe á colocación *war on corruption*, non foron encontrados resultados mediante o *Word Sketch* e a referida combinación ten unha frecuencia de 333 resultados no *Concord*.

A táboa de abaixo resume as opcións de tradución encontradas no CAT e o número de resultados de cada opción no *EnTenTen15*:

Colocacións nominais extraídas do CAT (TO)	Traducións dos estudiantes ao inglés - CAT (TT)	Aparición e LogDice da colocación no Word Sketch - EnTeTen15
“enfrentamento à corrupção”	<i>corruption confrontation</i> <i>facing the corruption</i> <i>facing corruption</i> <i>face-off to corruption</i> <i>dealing with corruption</i> <i>fighting corruption</i> <i>battle against corruption</i>	0 0 0 0 0 10.945 / 9,01 521 / 8,95
“combate à/contra a corrupção”	<i>fight against corruption</i> <i>fight against the corruption</i> <i>struggle against corruption</i> <i>combat against the corruption</i> <i>combat against corruption</i> <i>battle against corruption</i> <i>war on corruption</i>	10.237 / 8,95 0 537 / 5,35 0 5.697 / 9,21 521 / 8,95 0

Táboa 6: Síntese do número de resultados das opcións de tradución das colocacións “enfrentamento à corrupção” e “combate à/contra a corrupção” no *EnTenTen15*

No caso de optarmos por escoller unha tradución para a colocación “enfrentamento à corrupção” máis adecuada ao contexto no que se insire, baseándose nas opcións dos estudiantes de tradución e na frecuencia de aparición nun corpus de lingua inglesa representativo, o *EnTenTen15*, o cadro de arriba móstranos máis claramente que *fighting corruption* (10 945 resultados e LogDice de 9,01), e *battle against corruption* (521 resultados e LogDice de 8,95), poderían ser opcións interesantes, unha vez que se trata de colocacións mais convencionais e frecuentes en inglés, estatisticamente falando, e comprobado polo resultado do *Word Sketch*. Nótase que as demais opcións propostas polos estudiantes non parecen ser fluídas ou convencionais neses contextos.

Con respecto á colocación “combate à/contra a corrupção”, temos como resultados frecuentes as colocacións *fight against corruption* ($F=10.237$; LogDice= 8,95), *combat against corruption* ($F=5.697$; Logdice= 9,21), *struggle against corruption* ($F=537$; Logdice= 5,35) e *battle against corruption* ($F= 521$; LogDice= 8,95). Conforme ás frecuencias de aparición e LogDice, as referidas colocacións poderían ser consideradas as mellores opcións de tradución para os contextos investigados.

6. Conclusión

Aínda que foi investigado só un ítem lexical, é dicir, unha base, segundo a nomenclatura de Hausmann (1984, 1985), este estudo envolveu a análise de 4 colocacións en lingua portuguesa e máis de 20 opcións de tradución de colocacións en lingua inglesa, empregadas en máis de 70 oracións traducidas polos diversos estudiantes.

Os datos resumidos nos cadros e nas táboas presentadas na análise deste artigo evidencian que, no caso de que os aprendices tivesen acceso ou máis práctica no uso de ferramentas de análise lexical, tal como o *Sketch Engine*, quizais poderían máis rapidamente ter optado pola colocación más adecuada e frecuente no contexto de tradución. Con respecto á colocación “combate à/contra a corrupção”, no caso de que o estudiante de tradución ou mesmo un tradutor profesional usase o *Sketch Engine* na súa tarefa de tradución, podería notar máis facilmente os resultados do *Word Sketch* (conforme mostra a figura 3 de arriba) que unha opción de tradución fluínte na lingua inglesa para a colocación da lingua de partida “enfrentamento à corrupção” podería ser, ademais de *fighting corruption* e *battle against corruption*, *tackling corruption* (frecuencia de aparición de 3 513 resultados – *LogDice* de 7,97) ou *curbing corruption* (frecuencia de aparición de 1 783 resultados – *LogDice* de 8,43) segundo o contexto de tradución.

Os resultados desta investigación lévannos a percibir a importancia de promover a conciencia colocacional e o desenvolvemento da competencia colocacional nos cursos de formación de tradutores. Aínda que a grande maioria dos alumnos teña un bo nivel de proficiencia da lingua inglesa, e obtiveran un resultado satisfactorio para algunas opcións de tradución, moitas veces parecen non ter conciencia do aspecto convencional e colocacional da lingua, acreditando que poden combinar palabras de forma libre, debido a non se tratar de combinacións idiomáticas. Os datos mostran, tamén, que a tradución de colocacións é bastante complexa e require moitas habilidades e competencias por parte do tradutor estudiante, principalmente, así como do profesional. Unha das competencias é a colocacional.

Tamén cabe destacar que os resultados xerados polo programa *Word Sketch* ofrecen pistas moi importantes acerca das mellorxs escolas colocacionais para unha determinada base (palabra de busca). Con todo, segundo mencionamos, o tradutor estudiante deberá analizar ben os dous contextos nos que se insiren, tanto da lingua de partida como da lingua de chegada, a fin de optar pola mellor colocación. Iso implica dicir novamente que os estudiantes de tradución deberán desenvolver tanto unha conciencia colocacional en canto á súa competencia colocacional unha vez que, conforme Baker (1992), “os padróns de colocación reflecten as preferencias de determinadas comunidades”.

Como profesora e investigadora da área de Estudos da Tradución Baseados en Corpus, é posible sustentar que os datos igualmente nos sinalan e destacan a necesidade de creación de ferramentas, de materiais didácticos e diccionarios dedicados ao ensino e aprendizaxe de colocacións, de modo que poidan axudarlle aos estudiantes de tradución na escola das mellorxs opcións de tradución para as colocacións.

Agradecementos

Agradezo á Fundación de Amparo á Pesquisa do Estado de São Paulo (FAPESP), expediente n.º 2018/22943-8, pola bolsa de posdoutoramento concedida, a cal nos posibilitou dedicar máis tempo á investigación científica e, dese modo, redactar este artigo.

Anexo 1: Contexto das traducións da colocación “denunciou X por corrupção”

O governo já abalado de Temer sofreu mais um revés quando, nesta segunda-feira, o procurador-geral da República o denunciou formalmente por corrupção .	Brazilian president's government has suffered another setback when, on Monday, the Attorney General of the Republic formally denounced him for corruption [...] The latest setback came this Monday, when the Attorney General of the Republic, Rodrigo Janot, formally denounced him for corruption [...] Temer's administration, which was already weakened, has found a new setback when, on this Monday, the Attorney General of the Republic formally denounced him for corruption [...] Temer's government has suffered another setback when, on Monday, the Brazil Attorney Prosecutor formally denounced him for corruption [...] On Monday, the latest setback came when Brazil Attorney Prosecutor Rodrigo Janot formally denounced him for corruption [...] The government already unstable has suffered another defeat when, on this Monday, the republic's attorney general denounced him formally for corruption [...] The last defeat came on this Monday, when the republic's attorney general, Rodrigo Janot, denounced him formally for corruption [...] Temer's already shaken government suffered yet another setback when, on Monday, the Attorney General of the Republic formally denounced him for corruption [...] The already disturbed government of Temer suffered another reverse when, on Monday, the Attorney General of the Union denounced him formally for corruption [...]
	=====
	His last setback came this Monday, when the Attorney General of the Republic, Rodrigo Janot, formally denounced him on the charge of corruption [...]
	=====
	The already shaken government of Temer has taken another strike when the attorney general of Brazil has formally arraigned him for corruption [...] The last strike hit him when the attorney general of Brazil, Rodrigo Janot, has formally arraigned him for corruption [...]
	=====
	The weakened Temer's governance suffered another reverse, on this Monday, as the Brazilian attorney general has reported him for corruption [...] Temer's already shaken government suffered another setback when, in this Monday, the Republics attorney general formally reported him for corruption [...]

	<p>Temer's already shaken government suffered another setback when, in this Monday, the Republic's attorney general, Rodrigo Janot, formally reported him for corruption [...]</p> <p>The shaken government of Temer suffered one more setback when, this Monday, the general prosecutor reported him formally by corruption [...]</p> <p>The last setback came out this Monday, when the general prosecutor, Rodrigo Janot, reported him formally by corruption [...]</p> <p>The Brazilian President Temer's already shattered government suffered another setback when, this Monday, the Prosecutor General of the Republic formally reported him for corruption [...]</p>
A força-tarefa da Operação Lava Jato denunciou nesta segunda-feira, 22, o ex-presidente Luiz Inácio Lula da Silva por corrupção e lavagem de dinheiro no caso do Sítio de Atibaia, interior de São Paulo.	<p>Public Prosecution denounced Lula for corruption and money-laundering at his site in Atibaia May, 22nd 2017.</p> <p>The task force of the Operation Car Wash denounced on Monday, 22nd, the former president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money-laundering</p> <p>Federal Prosecutor's Office denounces Brazilian President Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money-laundering</p> <p>The “Lava Jato” task force denounces on Monday, 22nd Brazilian President Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money-laundering</p> <p>The Attorney denounces Lula for corruption and money-laundering in the Atibaia farm May, 22nd 2017.</p> <p>The “Operação Lava Jato” task force denounces this Monday 22 the ex-President Luiz Inácio Lula da Silva by corruption and money laundering in the case of the Atibaia farm.</p> <p>Attorney's office denounces Lula for corruption and money laundering at Atibaia site May 22nd, 2017.</p> <p>The Lava Jato Operation task-force denounces on this monday, 22, the former president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering in the Atibaia Site case.</p> <p>Attorney General denounces Lula for corruption and Money laundering at Atibaia farm.</p> <p>Attorney's Office denounces Lula for corruption and money laundering of the countryside house in Atibaia.</p> <p>Prosecution denounces Lula for corruption and money laundering in property in Atibaia May 22nd, 2017</p> <p>The task force from Lava Jato operation denounced this Monday, 22nd, the former president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering about the countryside house in Atibaia.</p> <hr/> <p>The task force in charge of Operation Car Wash (Operação Lava Jato) has arraigned last Monday, 22, Lula da Silva, Brazilian ex-president, for corruption and money laundering in the case of Lula's farm.</p>

	<p>The Office of the Attorney General arraigned Lula by corruption and money laundering, on Atibaia's farm.</p> <p>The Office of the Attorney General arraigned Lula by corruption and money laundering, on Atibaia's farm.</p> <hr/> <hr/>
	<p>On croft in Atibaia, prosecution reports Lula for corruption and money laundering 22st May, 2017 The task force Operação Lava Jato reported on Monday, the 22nd, ex-president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering.</p>
	<p>On croft in Atibaia, prosecution reports Lula for corruption and money laundering.</p>
	<p>The task force Operação Lava Jato reported on Monday, the 22nd, ex-president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering on the case of the croft in Atibaia.</p>
	<p>The task force Operação Lava Jato reported on Monday, the 22nd, ex-president Luiz Inácio Lula da Silva for corruption and money laundering on the case of the croft in Atibaia.</p>
	<p>Brazil Prosecutors charge Lula with corruption and Money Laundering in the Estate Property of Atibaia 22 May 2017.</p>
	<p>The Car Wash operation's task force charged on this Monday, 22, the former president of Brazil, Luiz Inácio Lula da Silva with corruption and money laundering in the case of the Estate Property of Atibaia.</p>

Anexo 2: Contexto das traducións da colocación “corrupção passiva”

<p>Janot ofereceu a denúncia criminal na noite de segunda-feira contra Temer e o ex-assessor presidencial e ex-deputado Rodrigo Rocha Loures (PMDB) pelo crime de corrupção passiva a partir da delação dos executivos da JBS.</p>	<p>Janot filed the criminal complaint Monday night against Temer and former presidential aide and deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for the crime of passive corruption from the testimonies of JBS company executives.</p> <p>On Monday night, Janot presented the criminal report against Temer and the former presidential advisor and former congressman Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for crimes of passive corruption confirmed by JBS executives.</p> <p>Janot provided the criminal denunciation on the night of Monday against Temer and the former presidential adviser and former deputy, Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for the crime of passive corruption from accusations made by JBS's executives.</p> <p>Janot offered the criminal report Monday night against Temer and the ex-presidental advisor and ex-representative Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for the crime of passive corruption from the delinquency of JBS executives.</p> <p>Janot has made the criminal arraignment against Temer and the former presidential adviser and former deputy, Rodrigo Rocha Loures, from Brazilian democratic Movement (MDB) for passive corruption because of the accusation from executives of JBS (Joesley Batista's company).</p> <p>Janot offered late Monday the criminal complaint against Temer, and former presidential aide and former deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB party) for the crime of passive corruption that was showup up in JBS executives delates.</p> <p>Janot offered the criminal denounce on the night of monday against Temer and the former presidential aide and former deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB) for the crime of passive corruption from the delation of the executives from JBS.</p> <p>Janot has offered the criminal complaint at Monday night against Temer and former presidential advisor and deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB) on the charge of passive corruption on the basis of informers' testimony who were executives of JB.</p> <p>Janot offered criminal denunciation on Monday night against Temer and his ex-presidental councillor and ex-deputy Rodrigo Rocha Loures (PMDB) by passive corruption crime due to JBS businessman accusation.</p> <p>Janot offered the criminal report on Monday at night against Temer and the ex-president-advisor and ex-congressman Rodrigo Rocha Loures (PMDB) by the passive corruption from the testimonial of the businessmen of JBS.</p>
---	---

<p>O procurador-geral da República, Rodrigo Janot, afirmou na segunda-feira que ninguém está acima da lei, após apresentar denúncia contra o presidente Michel Temer pelo crime de corrupção passiva.</p>	<p>Attorney General of the Republic Rodrigo Janot said on Monday that no one was above the law after filing a complaint against Brazilian president Michel Temer for the crime of passive corruption. The Republic's attorney general, Rodrigo Janot, stated on Monday that nobody is above the law after presenting charges against the president Michel Temer for crimes of passive corruption. the Brazilian attorney general, Rodrigo Janot, affirmed on Monday that nobody is above the law, after showing the denunciation against President Michel Temer for the crime of passive corruption. The General Attorney of the Republic, Rodrigo Janot, said, on Monday, that no one is above the law after presenting a report against the President Michel Temer for the crime of passive corruption. The attorney general, Rodrigo Janot, claims that nobody can be above the law, after arraigning president Temer for passive corruption. The Brazil Attorney Prosecutor Rodrigo Janot said on Monday that no one was above the law after presenting a complaint against President Michel Temer for passive corruption crime. The attorney-general of the Republic, Rodrigo Janot, affirmed on monday that no one is above the law, after submit a denounce against the president Michel Temer for the crime of passive corruption. The attorney general of the Republic, Rodrigo Janot, claimed on Monday that nobody is above the law, after presenting a complaint against president Michel Temer on the charge of passive corruption. The republic's attorney general, Rodrigo Janot, affirmed on Monday that no one is above the law, after submitting denunciation against the president Michel Temer by passive corruption crime. The general prosecutor, Rodrigo Janot, claimed on Monday that anyone is above the law, after he submit the report against the president Michel Temer by passive corruption crime.</p>
---	--

Anexo 3: Contexto das traducións das colocacións “enfrentamento à corrupção” e “combate à corrupção”

[...] e encontrou a resistência de “poucas forças contrárias” ao papel do Ministério Público de enfrentamento à corrupção .	and found the resistance of “some contrary forces” to the role of the Public Prosecution of corruption confrontation . =====
[...] independentemente de qualquer consideração político -partidária, bem como com o combate incessante contra a corrupção , [...]	and has found resistance of “few contrary forces” to the Public Ministry's role of facing the corruption . =====
	and found resistance from “few people against” related to Public Ministry mission about facing the corruption . =====
	and found resistance of “few opposing forces” to the role of prosecutor facing corruption . =====
	and found resistance in “a few contrary forces” to the role of the Public Ministry of facing corruption . =====
	and came across to “few counter forces” to the role of the Public Ministry of face-off to corruption . =====
	and found “few opposing forces” resisting the Prosecution’s role in dealing with corruption . =====
	and found “few opposing forces” resisting the public prosecution’s role in dealing with corruption . =====
	and found resistance from “few opposing forces” to the role of the Public Prosecution Service in dealing with corruption . =====
	has been facing resistance of “few opposite forces” to the role of the Public Prosecutors Office in fighting corruption . =====
	and has found resistance of ‘few contrary powers’ to the Public Ministry role in fighting corruption . =====
	and has met resistance of “few contrary forces” to the role of Public Prosecutor’s Office in the battle against corruption . =====
	independently of any political-partisan consideration, as well as the incessant fight against corruption . =====
	independently of any political-partisan consideration, as well as the incessant fight against corruption . =====
	regardless of any political-partisan consideration, as well as the unceasing fight against corruption . =====
	independently of any political-partisan consideration, as well as the incessant fight against corruption . =====
	regardless of any politic-party consideration, as well with the incessant fight against the corruption . =====
	regardless to any political or partisan considerations, as well as to the unstopping fight against corruption .

	regardless any political-party consideration, as well as the fight against corruption
	regardless any partisan political considerations. as well as with the constant fight against corruption .
	regardless of any political party consideration, as well as the endless fight against corruption .
	=====
	independent from any political-partial consideration, as well as with the endless struggle against corruption .
	=====
	regardless of any political-partisan consideration, as well as the incessant combat against the corruption
	=====
	regardless of any political party consideration, as well as the incessant combat against corruption ,
	=====
	which are independent of any political or partisan bias, as well as the incessant battle against corruption
	=====
	regardless of any political party account, as well as the restless war on corruption

7. Referencias bibliográficas

- BAKER, Mona (1992): *In Other Words*. Londres: Routledge.
- BAHNS, Jens; ELDAW, Moira (1993): “Should we teach EFL students collocations?”, en *System* 21/1, 101-114.
- BERNARDINI, Silvia. (2007): “Collocations in Translated Language: Combining Parallel, Comparable and Reference Corpora”, en *Proceedings of the Corpus Linguistics Conference* (CL2007). Birmingham: University of Birmingham, 116.
- GABLASOVA, D., BREZINA, V. e MCENERY, T. (2017): *Collocations in Corpus-Based Language Learning Research: Identifying, Comparing, and Interpreting the Evidence*. *Language Learning*, 67:S1, 155-179.
- GRANGER, Sylviane e LEFER, Marie-Aude (2020): “The Multilingual Student Translation corpus: A resource for translation teaching and research”, *Language Resources and Evaluation*. Disponible en: <https://doi.org/10.1007/s10579-020-09485-6>. [Data de consulta: 12/02/2020].
- GREGORIO-GODEO, Eduardo e MOLINA, Silvia (2011): “Collocations and the translation of news: an English–Spanish electronic dictionary of multi-word combinations as a translation tool”, en *Perspectives*, 19:2, 135-152.
- KENNY, Dorothy (2001): *Lexis e Creativity in Translation*. Mánchester: St. Jerome Publishing.
- KILGARRIFF, Adam e TUGWELL, David (2002): “Sketching words”, en CORRÉARD, Marie-Hélène (ed.): *Lexicography and Natural Language Processing: a Festschrift in Honour of B. T. S. Atkins*. EURALEX, 125-137.
- KILGARRIFF, Adam; RYCHLÝ, Pavel; SMRŽ, Pavel e TUGWELL, David (2004): *Itri-04-08 the sketch engine*. Information Technology, 105-116.
- HAUSMANN, Franz Josef (1984): “Wortschatzlernen ist Kollokationslernen. Zum Lehren und Lernen französischer Wortverbindungen”, en *Praxis des neusprachlichen Unterrichts* 31, 395 – 406.
- (1985). “Kollokationen im deutschen Wörterbuch. Ein Beitrag zur Theorie des lexikographischen Beispiels”, en BERGENHOLTZ, Henning; MUGDAN, Joachim (Eds.). *Lexikographie und Grammatik*. Tübingen: Niemeyer.
- HU, Kaibao (2015): *Introducing Corpus-based Translation Studies*. Berlin: Springer.
- JAKUBÍČEK, Miloš; KILGARRIFF, Adam; KOVÁŘ, Vojtěch; RYCHLÝ, Pavel e SUCHOMEL, Vít (2013): “The Tenten Corpus Family”, en *7th International Corpus Linguistics Conference CL*. Reino Unido: Lancaster University. 125–127. Disponible en: https://www.sketchengine.eu/wp-content/uploads/The_TenTen_Corpus_2013.pdf. [Data de consulta: 29/09/2019].
- Macmillan Dictionary*. Disponible en: <https://www.macmillandictionary.com>. [Data de consulta: 17/09/2019].
- MARTELLI, Aurelia (2007): *Lexical Collocations in Learner English: a corpus-based approach*. Alessandria: Edizioni dell’Orso.
- MEUNIER, Fanny e GRANGER, Sylviane (eds.) (2008): *Phraseology in Foreign Language Learning and Teaching*. Ámsterdam e Philadelphia: John Benjamins.

Adriane Orenha-Ottaiano. *Escolas colocationais a partir dun corpus de estudiantes de tradución e a importancia do desenvolvemento da competencia colocacional*

- Multilingual Student Translation Corpus*. Disponible en: <https://uclouvain.be/en/research-institutes/ilc/cecl/must.html>. [Data de consulta: 12/09/2019].
- NESSELHAUF, Nadja (2005): *Collocations in a Learner Corpus*. Ámsterdam e Philadelphia: John Benjamins.
- OBRUSNIK, Adam (2014, 20-23 xullo): “Hypal: A User-Friendly Tool for Automatic Parallel Text Alignment and Error Tagging”, en *Eleventh International Conference Teaching and Language Corpora*, Lancaster, 67-69.
- ORENHA-OTTAIANO, Adriane (2004): “A compilação de um glossário bilíngue de colocações, na área de jornalismo de Negócios, baseado em corpus comparável” [tese de mestrado]. Universidade de São Paulo, Brasil.
- (2015): “Collocations workbook: um material de apoio pedagógico on-line e baseado em corpus para o ensino de colocações em inglês”, en *Revista de Estudos da Linguagem*, Belo Horizonte, vol. 23, n. 3, 833-881.
- (2017): “The compilation of an Online Corpus-Based Bilingual Collocations Dictionary: motivations, obstacles and achievements”, en *Proceedings of E-Lex Conference 2017*. Leiden, The Netherlands, 458-473.
- ROCHA, Jean Michel Pimentel; ALVES, Emanoel Henrique e ORENHA-OTTAIANO, Adriane (2018): “Corpus de Aprendizes de Tradução – CAT: perspectivas de pesquisa do léxico fraseológico”, en *V Congresso Internacional de Fraseología e Paremiología & IV Congresso Brasileiro de Fraseología*.
- Sketch Engine*. Disponible en: <http://www.sketchengine.co.uk/>. [Data de consulta: 20/09/2019].
- Ted Talks*. Disponible en: <http://www.tedtalks.com/>. [Data de consulta: 14/03/2018].